

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра фізичної географії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

“ 21 ” *серпня* 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ГАЛУЗЕВІ КАДАСТРИ УКРАЇНИ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u> (шифр, назва спеціальності)
галузь знань	<u>10. Природничі науки</u> (шифр, назва спеціалізації)
спеціальність	<u>106. Географія</u>
освітня програма	<u>Картографія, геоінформатика і кадастр</u>
спеціалізація	
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	геології, географії, рекреації і туризму

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму
“30” серпня 2022 року, протокол № 9

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Бубир Н.О., к.геогр.н., доцент кафедри фізичної географії та картографії

Програму погоджено з представниками роботодавців (Товариство з обмеженою відповідальністю «ЛІК-ПРОЕКТ») та органів студентського самоврядування

Програму схвалено на засіданні кафедри фізичної географії та картографії

Протокол від “23” червня 2022 року № 10

Завідувач кафедри _фізичної географії та картографії_____

_____ (Юлія ПРАСУЛ)
(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми:

Гарант ОПП «Картографія, геоінформатика і кадастр»

_____ (Наталія ПОПОВИЧ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол від «29» серпня 2022 року № 7

Голова науково-методичної комісії
факультету геології, географії, рекреації і туризму

_____ Олександр ЖЕМЕРОВ
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Галузеві кадастри України” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра :

Картографія, геоінформатика і кадастр

спеціальності _____ 106 Географія _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни : Ознайомлення з видами і типами кадастрів як систематизованих джерел геоданих, вивчення складових частин та особливостей ведення кадастрів природних ресурсів, містобудівного та інших кадастрів держави з метою отримання достовірних і необхідних даних для організації раціонального природокористування, ознайомлення з основними законодавчими та нормативними документами, що регламентують функціонування галузевих кадастрів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни : ознайомлення із загальнодержавними галузевими кадастрами України, вивчення їх складових частин та завдань, які вони виконують; ознайомлення з методами складання і ведення галузевих кадастрів України; вивчення нормативно-правових засад використання природноресурсного потенціалу України

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / <u>за вибором</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	2-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
20 год.	
Практичні, заняття	
20 год.	
Лабораторні заняття	
год.	
Самостійна робота	
50 год.	
Індивідуальні завдання	
год.	

1.5. Заплановані результати навчання. Згідно до вимог освітньої програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

Сформовані компетентності:

- загальні:

ЗК 2. Базові знання сфери навчання, розуміння предметної області та уміння їх застосовувати на практиці: належне використання географічної термінології та

номенклатури, ефективно і вільно передавати географічні ідеї, принципи і теорії, уміння донести знання до нефаківців, орієнтування в міжпредметних зв'язках географічних дисциплін, вміння застосовувати базові знання в інших галузях у контексті професійної діяльності.

ЗК 5., ЗК 6. Навички роботи з інформацією: здатність працювати з інформацією і знаннями з предмету навчання, географічної проблематики, здатність до пошуку джерел географічної інформації, їх наукового опрацювання і використання, зокрема, порівняння, аналізу і представлення на основі географічних методів і підходів, у тому числі інформаційних технологій, застосовувати уміння роботи (збір, узагальнення, обробка) зі статистичними даними, що відображають стан природних і суспільних територіальних систем.

- фахові:

ФК 1. Предметно-географічна, глибокі знання і розуміння: здатність демонструвати знання змісту фундаментальних і спеціальних дисциплін про геосфери, географічні явища та процеси, аналізувати їх з точки зору фундаментальних теорій та концепцій географічної науки на різних просторо-часових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному), методології дослідження, пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів, форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах;

ФК 2. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України;

ФК 4. Здатність до системного географічного мислення при вивченні природи Землі, стану довкілля окремих регіонів та України;

ФК 5. Картографічна: володіння прийомами опису, аналізу, систематизації інформації, отриманої з загальногеографічних та тематичних карт, уміння давати комплексну географічну, геологічну, гідрогеологічну оцінку території за результатами аналізу карт і розрізів, укладання картографічних творів з використанням сучасних інформаційних технологій;

ФК 6. Здатність володіти викладацькими навичками: здатність застосовувати набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій. - глибоке розуміння географічних основ раціонального природокористування й охорони природи, використовувати знання для проектування, постановки задач та вирішення проблем у природному середовищі;

ФК 7. Здатність використовувати інформаційні технології для вирішення експериментальних і практичних завдань в галузі сучасної геології і гідрогеології.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Здатність встановлювати роль та місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку;

ПРН 7. Здатність самостійно проводити польові дослідження, проводити камеральну обробку результатів дослідження, наводити їх у вигляді тексту, картографічного твору;

ПРН 12. Здатність відбирати, представляти і поширювати географічну інформацію державною мовою, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи (в тому числі - за допомогою інформаційних технологій); критично оцінювати наукову та науково-популярну інформацію з різних джерел, проводити її аналіз, обґрунтовувати доцільність використання у наукових та прикладних дослідженнях.

ПРН 21. Здатність використовувати методи комплексних географічних досліджень під час польових робіт, теоретичні та практичні знання для аналізу різних типів галузевих карт;

- Вміє розробляти та укладати картографічні твори (зокрема із застосуванням геоінформаційних технологій), обираючи необхідні джерела даних, оптимальні способи

зображення, компоновку тощо, у тому числі орієнтуючись на сучасні нормативи і стандарти у відповідній області;

ПРН 22. Вміє обирати та застосовувати оптимальні дані ДЗЗ, геоінформаційні програми засоби та методи ГІС-аналізу, розробляти алгоритми та програмні коди, використовувати технічні можливості комп'ютерів, мобільних та інших пристроїв для збору геоданих, для дослідження, оцінки, прогнозування природних та суспільних процесів, результатів їх взаємодії, екологічних конфліктів, для потреб практики природокористування, для ведення різних видів кадастрів;

ПРН 23. Орієнтується у сучасних кадастрах України і світу, у відповідних нормативно-правових документах, вміє залучати види географічної інформації для потреб комплексного аналізу та ведення кадастрових даних;

ПРН 26. Розуміння основних принципів антропогенного впливу на природне середовище, визначати види та структуру перетворених природних територіальних комплексів, шукати підходи до вирішення завдань охорони природи.

Через систему знань та умінь:

Знання: Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ; Сутність, складові та призначення галузевих кадастрів України; Методології ведення загальнодержавних галузевих кадастрів; володіти знаннями про організаційну структуру, рівні та функції центрів державного земельного кадастру; Володіти знаннями про зміст і призначення водного та лісового кадастру, кадастру природно-рослинних та мінерально-сировинних ресурсів, ресурсів мисливської фауни, а також різних видів галузевих кадастрів.

Вміння: Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук; Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук користуватися звітними та статистичними матеріалами управління природних ресурсів та визначати основні категорії природних ресурсів; виділяти та аналізувати основні характеристики водного, лісового та інших видів кадастрів, встановлювати обмеження щодо використання земель

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ

Тема 1. Науково-теоретичні основи кадастру природних ресурсів

Зміст : Сутність галузевих кадастрів. Історичні витоки формування кадастру. Організація кадастрової справи в Україні. Галузеві кадастри природних ресурсів. Регіональні кадастри природних ресурсів. Місце галузевих кадастрів у системі обліку природних ресурсів і їхнє значення. Національна інфраструктура геопросторових даних як інформаційне забезпечення ведення кадастрів в Україні.

Тема 2. Класифікація кадастрів природних ресурсів. Інші галузеві кадастри України

Зміст : Основні види галузевих кадастрів України: земельний, лісовий, водний, містобудівний, родовищ корисних копалин та їх проявів. Інші види галузевих кадастрів: кадастр природно-заповідного фонду, державний кадастр природних лікувальних ресурсів, курортів, містобудівний та ін. Місце галузевих кадастрів у системі обліку природних ресурсів і їхнє значення. Автоматизовані системи ведення кадастру природних ресурсів (КІР). Використання інформації кадастру природних ресурсів

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення ведення галузевих кадастрів.

Зміст : Нормативно-правова база функціонування основних видів галузевих кадастрів України: земельного, лісового, водного, містобудівного, родовищ корисних копалин та їх проявів, кадастру природно-заповідного фонду, державного кадастру природних лікувальних ресурсів, курортів, містобудівного кадастру.

Розділ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕДЕННЯ ГАЛУЗЕВИХ КАДАСТРІВ В УКРАЇНІ

Тема 1. Земельний кадастр

Зміст: Земельний кадастр - основа для інтеграції інших кадастрів в Україні. Мета, принципи, загальні засади ведення Державного земельного кадастру. Органи ведення Державного земельного кадастру. Інформаційне забезпечення земельно-кадастрових даних. Склад відомостей Державного земельного кадастру. Методологічні основи державного земельного кадастру.

Тема 2. Водний кадастр

Зміст: Вода як природний ресурс та об'єкт суспільних відносин. Структура державного водного кадастру та порядок його ведення. Інформаційне забезпечення водно-кадастрових даних. Облік підземних вод. Облік поверхневих вод. Використання водних ресурсів.

Тема 3. Лісовий кадастр та кадастр природно-рослинних ресурсів

Зміст : Сутність і порядок ведення державного лісового кадастру. Інформаційне забезпечення. Зміст лісокадастрової книги і порядок її ведення. Класифікація рослинної сировини. Загальні засади створення кадастру природно-рослинних ресурсів

Тема 4. Кадастр тваринного світу та кадастр мисливської фауни

Зміст: Державний облік тваринного світу. Порядок ведення кадастру тваринного світу. Інформаційне забезпечення кадастрової оцінки мисливської фауни

Тема 5. Кадастр мінерально-сировинних ресурсів

Зміст : Поняття "мінерально-сировинна база" Історія ведення реєстру корисних копалин в Україні. Сучасний кадастр мінеральних ресурсів : сутність, вихідні дані, особливості ведення. Інформаційне забезпечення.

Тема 6. Інші види галузевих кадастрів

Зміст : Містобудівний кадастр, Кадастр природно-заповідного фонду, кадастр природних лікувальних ресурсів, кадастр природних територій курортів, Кадастр радіоактивних відходів

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ												
Тема 1	10	2	4			4						
Тема 2	10	1	2			7						
Тема 3	10	1	2			7						
Разом за розділом 1	30	4	8			18						
Розділ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕДЕННЯ ГАЛУЗЕВИХ КАДАСТРІВ В УКРАЇНІ												
Тема 1	10	2	2			6						
Тема 2	10	4	2			4						
Тема 3	10	4	2			4						

Тема 4	10	2	2		6						
Тема 5	10	2	2		6						
Тема 6	10	2	2		6						
Разом за розділом 2	60	16	12		32						
<i>Усього годин</i>	90	20	20		50						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Науково-теоретичні основи кадастру природних ресурсів:		
	- Організація кадастрової справи в Україні та світі	4	
	- Класифікація галузевих кадастрів, представлених в Україні	2	
	- Робота з кадастровими матеріалами галузевих кадастрів України, що опубліковані держателем його даних на офіційному порталі	2	
2	Земельний кадастр	2	
3	Водний кадастр	2	
4	Лісовий кадастр та кадастр природно-рослинних ресурсів	2	
5	Кадастр тваринного світу та кадастр мисливської фауни	2	
6	Кадастр мінерально-сировинних ресурсів	2	
7	Інші види галузевих кадастрів:	2	
	Разом	20	

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Загальне поняття про галузеві кадастри. Формування галузевих кадастрів на території України та провідних країн світу. <i>Форма контролю</i> : Опитування під час практичних занять.	4	
2	Методи і засоби формування інформаційної бази кадастру природних ресурсів (КІР). <i>Форма контролю</i> : Опитування під час практичних занять.	7	
6	Історичний аналіз нормативно-правової бази ведення галузевих кадастрів України	7	
4	Способи одержання земельно-кадастрових даних. Статистичні спостереження. Систематизація, обробка і аналіз земельно-кадастрових даних. Статистичні земельно-кадастрові таблиці	6	
5	Порядок ведення державного кадастру водних ресурсів. Нормативно-правове регулювання використання водних ресурсів. Еколого-економічна оцінка водних ресурсів.	4	
6	Право власності та право користування лісами. Використання лісових ресурсів та відновлення лісів. Відповідальність за порушення лісового законодавства. Негативні тенденції у використанні природних ресурсів. Заходи ефективного і раціонального використання природних ресурсів	4	
7	Моніторинг, державний облік і державний кадастр тваринного	6	

	світу. Порядок ведення державного кадастру тваринного світу.		
8	Містобудівний кадастр. Аналіз наявних веб-ресурсів містобудівного кадастру різних областей України.	6	
9	Інші види галузевих кадастрів. Значення кадастру радіоактивних відходів у запобіганні негативного впливу на здоров'я населення та екологічну ситуацію.	6	
	Разом	50	

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

7. Методи навчання

Лекції, практичні роботи та самостійна робота студентів згідно програми курсу.

При організації навчання за даною дисципліною передбачено особливості навчального процесу за сучасних умов, а саме: – читання лекцій і проведення практичних робіт дистанційно з використанням платформ ZOOM, Google meet.

8. Методи контролю

До методів контролю належать: виконання практичних робіт, захист робіт, написання поточної контрольної та екзаменаційної робіт.

9. Схема нарахування балів

екзамен 1 семестр

Поточний контроль та самостійна робота			Залікова робота	Сума
Розділ 1	Розділ 2		40	100
ПР	ПР	Контрольна робота, передбачена навчальним планом		
10	30	20		

ПР ... – практичні роботи.

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю знань та залікової роботи (підсумкового контролю). Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, перевірки самостійної роботи студентів та під час написання поточної контрольної роботи. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння лекційного матеріалу, набуття практичних навичок при виконанні практичних робіт, уміння самостійно опрацьовувати теоретичний матеріал, обґрунтовувати власні думки. Завданням підсумкового контролю (екзаменаційної роботи) є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, здатності логічно та послідовно розв'язувати практичні задачі комплексно, творчо використовувати накопичені знання.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Результати роботи студентів, впродовж навчального семестру, оцінюються в ході поточного контролю в діапазоні від 1 до 60 балів (включно), а результати екзаменаційної роботи оцінюються від 1 до 40 балів (включно).

Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи на практичних заняттях – до 40 б;
- виконання поточної контрольної роботи – до 20 балів.

Ступінь засвоєння тем для самостійного опрацювання (згідно відповідного переліку у п.6 навчальної програми), перевіряється викладачем шляхом поточного опитування студентів під час захисту практичних робіт.

Контрольна робота складаються відповідно з п'яти питань кожне з яких оцінюється в 4 б.

При цьому:

- Максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної відповіді на питання,
- 3 - у разі не зовсім повної відповіді на питання,
- 2 - у разі часткової відповіді на половину питання,
- 1 - є спроба відповіді,
- 0 - відповідь відсутня.

Активність та результативність роботи на практичних заняттях. Робочою програмою передбачено виконання 7 практичних робіт :

№ з.п	Назва практичної роботи	Кількість балів
1	Науково-теоретичні основи кадастру природних ресурсів	10
2	Земельний кадастр	5
3	Водний кадастр	5
4	Лісовий кадастр та кадастр природно-рослинних ресурсів	5
5	Кадастр тваринного світу та кадастр мисливської фауни	5
6	Кадастр мінерально-сировинних ресурсів	5
7	Інші види галузевих кадастрів	5

Критеріями оцінювання виконання практичних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:
 - Елементарна;
 - Фрагментарна;
 - Неповна;
 - Повна.
2. Рівень самостійності студента:
 - під керівництвом викладача;
 - консультація викладача;
 - самостійно.
3. Рівень навчально-пізнавальної діяльності:
 - Репродуктивний;
 - Алгоритмічний;
 - Продуктивний;
 - Творчий.

Практична робота 1. Науково-теоретичні основи кадастру природних ресурсів

Оцінюється у 10 балів. При цьому оцінюються :

- текстова частина (4 бали: повнота виконання 3 бали, якість оформлення 1 бал),
- презентація. Обсяг 12-18 слайдів (4 бали: обсяг – 1 бал, повнота розкриття теми – 2 бали, оформлення – 1 бал: за відсутність нумерації сторінок, невірне оформлення титульної сторінки втрачається 1 бал);
- захист роботи (2 бали).

П.р. №2-7 Характеристика одного з галузевих кадастрів

Практична робота оцінюється у 5 балів, при цьому оцінюється:

- повнота виконання завдання (3 бали – по 1 балу за кожне запитання),
- якість оформлення матеріалу, наявність схем (2 бали – за відсутність схем знижується 1 бал, за помилки в оформленні теж знижується 1 бал).

Підсумковий контроль являє собою написання **залікової роботи**, що оцінюється в 40 балів і складається з двох частин:

Частина 1. Містить 4 блоки запитань. Максимальна кількість балів – 25.

Блок 1. включає 2 запитання, кожне з яких оцінюється у 0,5 б. При цьому:

- 0,5 балів ставиться у разі наведення повної відповіді на запитання,
- 0 балів - є лише спроба відповіді або відповідь відсутня

Блок 2 : містить 2 запитання, кожне з яких оцінюється в 2 бали, при цьому:

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної правильної відповіді на запитання
- 1 бал – неповна відповідь (вірно виконана частина складає лише половину),
- 0,5 балів – відповідь лише розпочато,
- 0 балів - відповідь відсутня

Блок 3. Включає завдання реконструктивного типу – заповнити таблицю (6 балів : по 1 балу за кожну вірно заповнену чарунку) і написати висновок (4 бали : за відсутність обґрунтування знімається 2 бали).

Блок 4. Містить два запитання, що потребують розгорнутої відповіді.

Кожне питання оцінюється у 5 балів. При цьому:

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної і обґрунтованої відповіді на запитання;
- 4 бали – питання розкрито цілком правильно, але є деякі неточності в обґрунтуванні відповіді;
- 3 бали - питання розкрито цілком правильно, але не обґрунтоване,
- 2 бали – питання розкрито частково;
- 1 бал - вірно виконана частина завдання складає менше половини від запропонованого,
- 0,5 балів – є лише спроба відповіді

Частина 2. Містить два блоки. Максимальна кількість отриманих балів – 15

Блок 1. Включає два питання :

Перше запитання оцінюється в 1 бал, при цьому :

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної правильної відповіді на запитання
- 0,5 бал – неповна відповідь (вірно виконана частина складає лише половину),
- 0 балів - відповідь відсутня

Друге запитання оцінюється в 2 бали, при цьому :

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної правильної відповіді на запитання,
- 1 бал – завдання вірно виконане лише на половину,
- 0,5 балів – неповна відповідь,
- 0 балів - є лише спроба відповіді або відповідь відсутня

Блок 2. Містить два запитання, що потребують розгорнутої відповіді.

Кожне питання оцінюється у 5 балів. При цьому:

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної і обґрунтованої відповіді на запитання;
- 4 бали – питання розкрито цілком правильно, але є деякі неточності в обґрунтуванні відповіді;
- 3 бали - питання розкрито цілком правильно, але не обґрунтоване,
- 2 бали – питання розкрито частково;
- 1 бал - вірно виконана частина завдання складає менше половини від запропонованого,
- 0,5 балів – є лише спроба відповіді

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни враховує результати поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для заліку
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Кадастр природних ресурсів : навч. посібник / Р. М. Панас., М. С. Маланчук; Львів 6 Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 436с.
2. Перович І. Л. Кадастр територій: навч. посібник / І. Л. Перович, М. В. Сай. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 264 с.
3. Ступень М.Г., Гулько Р.Й., Микула О.Я., Шпик Н.Р. Кадастр населених пунктів: Підручник. – Львів: «Новий Світ-2000», 2004. – 392 с.
4. Земельний кодекс України
5. Лісовий кодекс України.
6. Водний кодекс України.
7. Кодекс України —Про надра.

Допоміжна література

1. Про порядок ведення державного кадастру тваринного світу. Постанова Кабінету Міністрів України №772 від 15.11.94р.
2. Про затвердження порядку державного обліку родовищ, запасів і проявів корисних копалин. Постанова Кабінету Міністрів України № 75 від 31.01.95р.
3. Про порядок ведення державного лісового кадастру і первинного обліку лісів. Інструкція Мінлісгоспу № 134 від 15.11.95р.
4. Порядок ведення державного обліку лісів і державного лісового кадастру. Постанова Кабінету Міністрів України № 767 від 27.09.95р..
5. Порядок ведення державного водного кадастру. Постанова Кабінету Міністрів України №413 від 8.04.96р..
6. Облік родовищ корисних копалин. Постанова Кабінету Міністрів України №75 від 31.01.95р

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Авторські розробки лекційних та практичних робіт, представлених на сайті кафедри фізичної географії та картографії.